

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
MENŲ FAKULTETAS
TAIKOMOSIOS DAILĖS IR TECHNOLOGIJŲ KATEDRA

VILMA RIDIKAITĖ

Dailės magistrantūros (specializacija – tekstilė) studentė

SĄSTINGIS

MAGISTRO DARBAS

Moksl. darbo vadovė
doc. S. Anikinienė
Konsultantė
lekt. V. Lesauskienė

Šiauliai, 2007

Santrauka

Vilma Ridikaitė, magistro darbo tema - „Sąstingis”. Šiauliai, 2007.

Išnagrinėjus sąstingio reiškinio sampratą, įvairias prasmines reikšmes, nustatyta, kad tai – sulėtėjimas, sustojimas, psichologinė užtvara, trukdanti mąstyti ir kurti, nesugebėjimas veikti, neviltis. Jis sietinas su įvairiomis sritimis. Dažnas reiškinys gamtoje ir žmogaus veiklos sityje. Magistro darbe sustingimas nagrinėjamas filosofiniu, psichologiniu aspektu. Daug dėmesio skiriama atskiriems autoriams ir jų kūrinių analizėms (verbalinėje ir vizualinėje kūryboje). Tai žmogaus dvasinė būseną, kurią kiekvienas žmogus išgyvena skirtingai. Dažnai dvasinį sąstingį mes siejame su pokyčiais gamtoje. Gamtoje kaip ir žmogaus gyvenime keičiantis metų laikams jaučiame sulėtėjimą, neviltį...

Darbo tikslas – išanalizuoti sąstingio reiškinio prasmines reikšmes ir jas interpretuoti kūrybiniame tekstilės darbe.

Darbo idėja – tekstilės kūrybinis darbas „Sąstingis” traktuojamas kaip sąstingis gamtinėje ir kultūrinėje aplinkoje. Kūrybiniam darbui atlikti pasirinkau veltinį nes jis labiausiai, tiko mano idėjai išreikšti. Veltinio technologija padeda išgauti monumentalumą, plokštumą apibendrinimą, norimą koloritą.

Savo darbu siekiu priversti žmogį susimastyti apie mus supančias problemas. Šiuolaikinės civilizacijos plėtroje unikalieji žmogaus gyvenimo motyvai tolydžio menkėja, blanksta, žmogus naujaisiais amžiais vykstančios gyvenimo urbanizacijos ir gamybos pramonizacijos sąlygomis banalėja, pilkėja, tampa žmogus kaip neberekalingas ne tik kitiems, bet ir sau. Techninio tipo kultūros pažanga gimdo žmogaus dvasinio sunykimo situaciją.

Summary

Vilma Ridikaitė, the name of my master creative work is „ Stagnation’’. Šiauliai, 2007.

. When I inspect phenomenon conception, different notional stress, I fix that it – slowdown, stand, psychological fence, which block our thinking and creative, incapacity, despair. It relate with varying circumstances. I analyse the stagnation phenomenon interpretation in artistic oeuvre. Frequent phenomenon in nature and in human work range. In master work I looked the stagnation in philosophy and in psychology dimension, but lot so this phenomenon meeting in artistic range (in verbal and in visual oeuvre). This is the person state of mind, which is different in different people life. Of ten we try interconnect state of mind with variation in nature. In nature when change seasons we feel slowdown, despair and this process also are in people life...

Work purport – traverse the stagnation phenomenon meaningful and them read if for creative textile work.

Master creative idea – textiles creative work „ Stagnation’’. treat like the stagnation in natural and in culture atmosphere. To do the creative work pick the felt, because it fit the best to put for my idea, since the felt are stiff and keep his set good. My work consist of three parts.

In my work I try constrain the people to pore about us outward problems. In contemporary vestige the unique people life tunes are pine, the people in the new age commonplaceing, greying because process life urbanize and increment, people make be not necessary. Technical type cultural advance bearing human distemper situation.

TURINYS

IVADAS.....	5
1. SAŠTINGIO FENOMENO RAIŠKA MATERIALINĖJE IR DVASINĖJE BŪTYJE.....	7
1.1. „Sąstingio“ ir panašių prasminių sąvokų interpretacijos.....	7
1.2. Sąstingio raiškos formos gamtinėje ir socialinėje aplinkoje.....	9
1.3. Sąstingio reiškinio aiškinimas filosofiniais ir psichologiniais aspektais.....	11
2. MENINĖS SAŠTINGIO REIŠKINIO INTERPRETACIJOS.....	14
2.1. Sąstingio raiška verbalinėje kūryboje	14
2.2. Sąstingio vaizdavimas įvairiose vizualaus meno srityse	17
3. MAGISTRO DARBO KŪRYBINĖS KONCEPCIJOS REALIZAVIMO ETAPAI. ...	21
3.1. Darbo projektavimas.....	22
3.2. Medžiagų ir technologijų sąveika.....	31
3.3. Kūrybinio darbo „Sąstingis“ fotografijos.....	33
IŠVADOS.....	37
LITERATŪRA.....	38
PRIEDAI.....	40

IVADAS

Žymus lietuvių režisierius Juozas Miltinis yra pasakęs: „Dvasia yra šviesos sinonimas. Tai degimas. Procesas. Vyksmas“. O Justinas Marcinkevičius teigia, jog būtent dvasine veikla žmogus pagilina, sudvasina, sureikšmina savo gyvenimą, jo laikinumą, atsiremia į ką nors didesnio.

Pasaulio istorijoje dvasinio sąstingio apraiškų pasitaikydavo kiekvienoje epochoje ir net po kelis kartus. Perdaug nesigilindami į smulkmenas, patį ryškiausią dvasinio sąstingio cikliškumą pavyzdį galima pailustruoti Renesanso epochos pavyzdžiu. Viduramžių tamsybėse įsiveisęs baisusis dvasinis sąstingis, kurio įtakoje atsirado išsigimėliška inkvizicija, parodė pačią šurpiausią dvasinio sąstingio veidą.

Tačiau kiekvienam veiksmui, net jei tasai veiksmas yra dvasinis sąstingis, būna ir atoveiksmis. Tad atėjo laikas, kai viduramžiais nuvytus pančius sutraukė laisvokrūtinis renesansas. Tada sužydėjo, suklestėjo visų žanrų menai, tarsi paukštis Feniksas iš pelenų naujomis formomis į gyvenimą pakilo architektūra. Renesansas garbino ne tik gražų kūną, tobulas formas, bet ir laisvą dvasią. Rodos, ko daugiau bereikėjo... Žmonija galėjo tiek išstobulėti, kad ant žemės atsirastų rojus. Deja, auksinis renesanso laikotarpis ilgainiui išsigimė. Tiek menas, tiek visuomenės gyvenimo normos išsigimė, suvulgarėjo, netgi sugašlėjo... Tada ir stojo renesanso epochos pabaiga, nes „auksinis“ sąstingio blizgesys greitai išsikovė. Šis, ledinis lavoninės aplinką primenantis šaltis ir apibūdina pačią dvasinio sąstingio esmę.

Pakanka pažvelgti ir pastarąjį mūsų šalį ženklinantį laikotarpį. Jau šešiolika metų, kai po visuotinio dvasinio atgimimo atgavome Nepriklausomybę. Laikotarpis netoks jau ir didelis. Atrodo, jog dar tebeturėtume tebekilti aukštybėsna dvasinių sparnų pakylėti... Ogi viskas atvirksčiai.

Nepriklausomybės atgavimo euforija vis labiau tolsta praeitin ir tampa istoriniu faktu, kuris vis mažiau ir mažiau beišsaugo savyje tuometinio natūralaus jausmo. Jį keičia trafaretiniai minėtų įvykių paminėjimai, parodomieji paradai, vėliavų iškėlimai. Natūralumą keičia pompastika, paradiškumas ir net veidmainiškumas. Visa tai jau matyta okupacinės sovietų epochos metu. Žmonės nejučiomis grįžta prie senų įpročių. Kai kas iš vyresnio amžiaus žmonių netgi ima ilgėtis socializmo su žmogišku veidu. Kitiems reikia kietos rankos su botagu, kuri vanotų nepaklusniesiems, nenorintiems susitaikyti su dvasiniu sąstingiu, nugaras... Tai buvo įprasta baudžiavos, Hitlerio ar Stalino laikais.

Jei dvasingumas reiškia degimą, tai sąstingis turėtų reikšti rusenančius pelenus, kuriuose blykčiojančios žarijos pamažu užgęsta. Atgimimas – judesys, progresas, vyksmas... Sąstingis – nulinė būseną, letargas, apatiškumas.

Dabar mes vėl sparčiai artėjame prie juodojo sąstingio, kuris pasižymi juodųjų jėgų įsigalėjimu ir šviesesniųjų jėgų kapituliacija, susitaikymu su likimu. Kiek truks šis viduramžių aistras primenantis laikotarpis, dabar sunku atspėti. Bet žmogaus prigimtis neleidžia jam ilgai styroti neveiklumo būsenoje. Ateis laikotarpis, kad vėl mūsų lauks pakilimas. O po jo vėl ateis laikas sustingimo fazei.

Nelabai optimistiška, tačiau tokie gyvenimo dėsniai. Jų pakeisti neįmanoma, nebent tik kiek pareguliuoti.

Darbo objektas - 3 dalių tekstilės kompozicija – „Sąstingis“. Sąstingio reiškinys, vizuali sąstingio reiškinio raiška.

Darbo tikslas - išanalizuoti sąstingio reiškinį žmogaus gyvenime ir vizualizuoti kūrybiniame tekstilės darbe.

- Darbo uždaviniai:** - išnagrinėti sąstingį filosofiniu ir psichologiniu aspektu;
- išanalizuoti sąstingio reiškinio interpretavimą meninėje kūryboje;
 - sukurti eskizus, projektą, pasirinktam kūrybiniam darbui;
 - atlikti technologinius bandinius;
 - kūrybinio sumanymo įvykdymas.

Hipotezė – sąstingio raiška būdinga ne tik gamtos, bet ir žmogaus būčiai. Tai dažnas įvairių sričių meninkų kūrybos objektas.

Metodika. Magistro darbo teorinėje dalyje naudoju mokslinės literatūros analizavimo, interpretavimo metodiką.

Kūrybiniame darbe pateikiau įvairias tekstilines (vilna, medvilninį audinį, siūlai, vilnoniai audiniai, sintetinis pluoštas) ir netekstilines (vielinis tinklas, plastikas, klijai, dažai) medžiagas.

Pasitelkiau savitas ir gerai žinomas technikas ir technologijas (daigstymas, vėlimas, sausas vėlimas, standinimas, faktūrų formavimas, sluoksniavimas), kurios padeda perteikti temą.

Darbo struktūra:

1. Teorinis aprašas (45 psl., iš jų 19 psl. teorinė analizė, 15 psl. kūrybinio darbo aprašas, 11 psl. priedai. Iš viso panaudota 101vnt. iliustracijų).
2. Kūrybinė dalis: eskizai (36 vnt.), fotografijos (28 vnt.), „Sąstingio“ 3 dalių kompozicijos matmenys (I dalis – 1,90 x 6,20 x 0,50 ; II dalis – 1,90 x 3,90; III dalis - 2,50 x 0,60).
3. Priedai: kūrybinės magistro dalies medžiagos (10 vnt.) ir medžiaginiai technologiniai bandiniai (24 vnt.).

1. SAŠTINGIO FENOMENO RAIŠKA MATERIALINĖJE IR DVASINĖJE BŪTYJE

1.1. „Sąstingio“ ir panašių prasminių sąvokų interpretacijos

Siekiau išsiaiškinti, kaip interpretuojamas „sąstingis“ ir panašios prasmės sąvokos. Buvo ieškota įvairiuose šaltiniuose. Dabartiniame Lietuvių kalbos žodyne pateikiama tokia sąstingio prasmė: **sąstingis** – tai sustingti, sukietėti, sušalti, sutirštėti pasidaryti nejudriam: iš baimės, nuo šalčio. Silpnai veikti, reikštis visuomenės gyvenime. Gamybos sustingimas. Pramonės sustingimas. Žlugus antikai prasidėjęs sustingimo ir net regreso laikotarpis.(10, 67).

Lietuvių enciklopedijoje radau panašios prasmės sąvoką stagnacija. **Stagnacija** (iš lot. stagnum, stovįs vanduo, pelkė, sustingimas, sustojimas vietoje). Stagnacijos laikotarpiu didėja bedarbių gretos, gaunamas menkas pelnas iš investicijų, nėra ir pelno didėjimo perspektyvų.(Lietuvių enciklopedija 28 tomas).

Radau stagnacijos žodžiui giminišką žodį stagfiliacija. **Stagfiliacija**, stagnacija, infliacija tuo pačiu metu. Tuodu ekonomikos reiškiniai, keinsizmo principu, požiūriu, yra nesuderinami, o vis dėl to jie abu kartu ištiko turtingąsias šalis po 1973 m. energetinė krizė. (21, 56).

Betkuri šalis gali patirti krizę, stagnaciją. Lietuvą taip pat buvo ištikęs stagnacijos laikotarpis. „ Stagnacijos laikotarpis“ (zastoj) kurį Gorbačiovas pasmerkė, faktiškai buvo aktyvaus sovietinio elito politinio ir kultūrinio sujudimo laikotarpis. Jis apėmė ne tik pasiskyrusių save komunistų partijos vadų, pačioje hierarchijos viršūnėje, kur buvo būtent daromi ir galėjo būti daromi realūs politiniai sprendimai, palyginti nedidelę grupelę, bet ir gan didelę grupę išsilavinusios ir techniškai kvalifikuotos vidurinėsios klasės bei ekonominių vadovų, kurių dėka gyvenimas šalyje nesustojo mokslo darbuotojų, techninės inteligentijos, įvairiausių specialistų ir vykdytojų. Kai kuriais atžvilgiais ir pats Gorbačiovas atstovavo tai naujai išsilavinusiai kartai.(17, 89).

Visiškai kitaip sustojusi laiko tarpą įvardina Katalikų bažnyčia. Katalikų bažnyčios kanoninės teisės nustatyti laiko tarpai tarp atskirų šventimų į kunigus, vadinami intersticija (lot. interstitium-sustojimas, sustingimas). Taip pat žmogaus gyvenime pasitaiko įvairių sustojimo laikotarpių. Viena iš jų galima įvardinti letargo miegu. Letargo miegas – tai būseną ,kai žmogaus gyvybinės funkcijos yra sustojusios, bet smegenys veikia, lyg jis miegotų. Kai žmogui atsiranda baimė judėti ar ką nors veikti, įvardijama kaip tropofobija.

Filososofijos žodyne radau sąvoką afektas, kuri reiškia (lot. affectus – dvasinis susijaudinimas) – stiprus, audringai vykstantis ir palyginti trumpalaikis, skirtingai nuo nuotaikos ir aistros (jausmai), emocinis žmogaus pergyvenimas: įtūžis, siaubas ir pan. Jį lydi staigūs išraiškingi judesiai ir balso reakcijos. Kartais priešingai ištinka sustingimas. Afekto išorinės išraiškos formos ir jo gilumas daug priklauso nuo individualių žmogaus ypatybių, ypač nuo jo valios išlavėjimo, nuo tipologinių

aukštosios nervinės veiklos ypatybių. Afekto būsenoje žmogus būna pagautas to, kas sukėlė pergyvenimą („sąmonės susiaurėjimas“), dėl to sutrinka intelektinių procesų tėkmė ir susilpnėja savo elgesio kontrolė. Afektui įveikti reikia didelių valios pastangų. (11,8).

„Sustingimas reiškia nuobodžiavimą ir belaikę mirtį, o siekimas gyvenimą. Kova visų dalykų tėvas“. (Heraklitas <http://shotokan.lt/Default.asp?page=text&mnu=6-6&id=10>).

Sustingimas „amžiaus sąstingis tarp tiek daugybės atsikartojančių tobulų epochų, kurios visos turėjo panašumų, visos gimė iš to pačio kūno, tik buvo skirtingai apsidengusios. Viduramžiai buvo atviri. Visas laikais buvo ežeras, o vėliau jis virto upe, ir kuo toliau, tuo labiau keitėsi vandens materija. Bet ežeras yra gilesnis už upę. Nejudantis paviršius iš tiesų vysto labai daug stebuklų“ (Platonas).

Sąstingio apraiškų pasitaikydavo kiekvienoje epochoje ir net po kelis kartus (Europa tiesiog miegojo). O sapnas yra vizija, parodanti pasaulį tokį, koks jis buvo ir bus vienu metu, viename siluete. Sapnas yra mistika. Ir joks išminčius, intelektas, aukščiausio proto žmogus, kurio vardas žinomas kiekvienoje terpėje epochose prieš ir po viduramžių, negali paaiškinti sapnų. Jie mato jų grožį, bet jie vėliau jį perkreipia, nes už grožio išaukština idėją. Žmogus sapnuodamas savo atmintį palieka prie ribos, kuri skiria didžiąją užmarštį vaiduoklio pavidalu nuo tiksliosios atminties netikrumo. Pabudęs dar nesupranta savo įsitikinimo klaidos, kad atminties realybe žudo amžinąjį tęsimą už dabarties kontūrų. Miegas - vienintelis žmogaus pateisinimas, kuris šešėlių palieka toje pačioje vietoje, kur jis ir buvo, tačiau atskleidžia jo reikšmę kaip antrojo pavidalo įsikūnijimą. Jis neklysta tada, kai laikas sustojęs sustabdo danguję saulę, visų šešėlių kaltininkę. Miegas išnaikina laiko pojūtį. Už dangiškujų sapno aureolių veiksmas vyksta savaimine tėkme. Tačiau viskas priklauso nuo sapnuotojo, todėl pamiršęs, kad saulė apskritai egzistuoja arba pakeitęs jos reikšmę, sustabdo šešėlių kaitą. Tada miegas tampa teisingas, o tuo pačiu teisi tampa sąvoka, kad antrasis pavidalas kartais tampa aukštesniu lygmeniu nei pirmas.

Katinai išaukština savo būtį antruoju pavidalu. Miego antrasis pavidalas yra sustingimas būtinybėje - tame tobulybės plyšyje, kuris yra svarbiausias žmogaus kelionės į tikslą reiškinys. Ir visgi visur vyravo veiksmas. Net ir laiko atokvėpyje, amžių poilsyje betarpiškai vystėsi judėjimas. Įvairių būtybių kaita, dienos ir nakties, gimimo ir mirties. Viskas mainėsi be poilsio, vydamas vieną nesibaigiančią grandinę. Grandininis pradas yra tas, kuriame atsidurs pabaiga. Ir ji gali būti visai neapokaliptinė. Visgi, tiek amžių visi laukė pasaulio pabaigos, bet dėja ji neatėjo. Atėjo pabaiga tik tam tikriems didiems dalykams. Visa pabaiga slypi tik daugeliuose peizažų ir vardų. Ji apdainuota, aprašyta, apskaičiuota. O skaičius pateisina viską. Daugiausiai - karą. Laiko juostoje žydi mirusiųjų gėlės, nematomi paminklai ateičiai, ir tai yra užanspauduota keleto skaičių harmonija. Ir paliekama. Tos mirtys ir karai būtų prisimenami tik tuomet, jei mes nežinotume, kada jie įvyko, jei bent vienas datos skaičius būtų neaiškus. Ir viename amžiname peizaže tūno ne viena apokalipsė ar jos

užuomazga. Vėliau viskas išsiverš neįmanomu įniršiu ir pasės žmones laukuose, be gyvybės, pučiant vėjui.. O jam pučiant, šviesoje sūpavosi pakaruokliai. Tai tik amžinybės detalė - juk jie ten siūbuotų amžinai, kol pūstų vėjas, o kai nėra ramybės, siaučia audra.. Tuomet niekas jam jos nelinkėjo, negiedojo gedulingų psalmių, o tik prikaldavo kaip Jėzui viršugalvyje "nuopelnus", ir pakardavo prieš pasiutusią minią. Ir sūpuodavos. Nėra didesnės ramybės, kaip lauke po mūšio, pučiant vėjui...

Rastų sąvokų gausa parodo, kad sąstingis gan dažnas reiškinys žmogaus gyvenime. Sąstingio apraiškų pasitaiko visose istorijos epochose

1.2. Sąstingio raiškos formos gamtinėje ir socialinėje aplinkoje

Kylant techniniam gyvenimo lygiui, gyvenimas darosi ne paprastesnis ir lengvesnis, o sudėtingesnis ir problematiškesnis. Pakeldama gyvenimo lygį, kartu technika pagilina ir jo įtampą. Padėjusi išspręsti vienas problemas, ji virsta naujų, dar sudėtingesnių problemų versme. Kiekvienas techninis laimėjimas ne mažina o didina žmogaus atsakomybę. Technika atskleidžia žmogui naujas galimybes. Bet šias naujas galimybes žmogus lygiai gali panaudoti ir savo palaimai, ir savo pražūčiai. Todėl, kaip ir anksčiau, galutinai lemia pats žmogus (24,93).

Dėl žmogaus veiklos pastaruju metu net perpusė yra sumažėjusi ozono koncentracija. Ši ekologinė problema įspėja ir stingdo žmogų apie gresiantį pavojų gamtai ir visuomenei. Todėl siekiau išsiaiškinti kokių sąstingio raiškos formų pasitaiko.

Viena iš sąstingio formų yra žmogaus kūno sąstingis. Sunku atlikti net paprasčiausius dalykus, pirmiausia - ką nors pradėti! Jaučiamas tarsi paralyžius ir kūne, ir sieloje. Atrodo, kad nei mintys, nei raumenys neklauso. Žmogaus kūno bei sielos sąstingis priklauso nuo jo paties. Jeigu žmogus viduje judrus, jautrus, reaguoja į visus gyvenimo iššūkius bei pokyčius, tai ir jo buitis bei gyvenimas nebūna sustingęs. Kiekvienas norėtų išvengti šito sąstingio - savotiškos vidinės mirties. (www.forum.mintys.lt/viewtopic.php?p=2448-138k -)

Žmogus bijo ne tik vidinės mirties, bet ir tariamos mirties- letargo miegas. Letargo miegas (gr. Lethargia - gilus miegas, užmarštis) - tariamoji mirtis, liguistas miegas, iš kurio neįmanoma pažadinti. Jo metu labai susilpnėja visos organizmo gyvybinės funkcijos, sulėtėja medžiagų apykaita, sumažėja arba visai dingsta reakcija į aplinkos dirgiklius. Tai būseną, kai žmogaus gyvybinės funkcijos yra sustojusios, bet smegenys veikia, lyg jis miegotų. Letargo būseną gali tęstis nuo kelių valandų iki dešimčių metų. Miegančiojo organizme senėjimo procesas labai sulėtėjęs ir net 20 metų kūnas nesikeičia. Tačiau nubudus, jau po 2-3 metų biologinis amžius sugrįžta ir žmogus per trumpą laiką tampa senu. Letargija pasitaiko retai.

Letargija išsivysto palaipsniui. Kartais ji gali būti susijusi su psichine trauma, pervargimu, išsekimu po sunkaus fizinio ar protinio darbo, nereguliaria mityba, bet dažniausiai priežasčių nerandama. Kelias valandas ar dienas prieš tokį miegą dauguma ligonių skundžiasi galvos skausmais, pykinimu, nemiga, padidėjusiu apetitu, troškuliui, tingumu.

Letarginė būseną gali būti įvairaus sunkumo. Lengvais atvejais žmogus nelabai kietai įmigęs, šiek tiek reaguoja į aplinkos dirgiklius, išlieka rijimo refleksas. Tada jį galima maitinti, pagirdyti. Kraujospūdis kiek sumažėjęs, raumenys atsipalaidavę. Pabudęs kartais gali prisiminti kai kuriuos įvykius. Sunkiais atvejais ligonis labai kietai įminga, nereaguoja net į skausmingus dirgiklius. Kartais pasitaiko tariamoji mirtis - oda išblykšta, šalta, vyzdžiai nereaguoja į šviesą, sunku pastebėti pulsą ir kvėpavimą. Po tokio miego žmogus nieko neprisimena. Tačiau dažniausiai miego gilumas keičiasi ir jis gali kažką prisiminti. (<http://lt.wikipedia.org/wiki/Letargija>)

Letargo miego priežastys ir gydymas medicinai tebėra neišspręsta problema. Taip pat negalima nustatyti, kada žmogus atsibus. Letargo būseną gali tęstis nuo kelių valandų iki dešimčių metų. Miegančiojo organizme senėjimo procesas labai sulėtėjęs ir net 20 metų kūnas nesikeičia. Tačiau nubudus, jau po 2-3 metų biologinis amžius sugrįžta ir žmogus per trumpą laiką tampa seniu.

Dažnai sąstingį mes siejame ir su pokyčiais gamtoje. Gruodis – pirmasis žiemos mėnuo. Saulė pasirodo retai, žemę slepia sniegas ir kausto šaltis. Tai mirties, anapilio nuotaika - krenta lapai, augalas užmiega žiemos miegu. Žiemą viskas kristalizuojasi, nusėda ir susigūžia - grįžta į motinos Žemės iščias ir užsikloja minkštu sniego patalu. Žemė tarsi siekia virsti kuo lygesniu kamuoliu, idealia sfera - lyg gyvsidabrio lašeliu, tik kosminio dydžio. Visas gyvenimas dabar verda po žemės paviršiumi, viskas virškinama, skaidoma, dėliojama

(www.weleda.lt/index.php?lang=&content=pages&page_id=17-7k-).

Gamtos sąstingis apėmęs ir žmogaus sielą. Žiemos liūdesys varijuoją nuo nelabai sunkaus jausmo "žiemos liūdnumo" iki ryškaus "žiemos prislėgtumo" jausmo, vidutinio sunkumo žiemos depresijų, mediciniškai žinomų kaip "sezoniniai afektiniai sutrikimai".

Žiemos liūdnumas. Žmonės su vidutiniu žiemos liūdesiu paprastai visą žiemą jaučiasi normaliai, bet maždaug vasario mėnesį jie pasijunta išsekę, jiems išsivysto vėlyvas žiemos "susierzinimas" kai dienos ima ilgėti .

Žiemos slogutis. Šių žmonių veikla žiema kinta. Jų nuotaika tampa prislėgta, jie jaučia padidėjusį poreikį miegoti, priauga keletą kilogramų viršsvorio, jiems gali būti labai sunku keltis rytais.

Sezoninis afektinis sutrikimas. Žmonės, jaučiantys gilų liūdesį žiemą, tampa stipriai depresiški kiekvieną rudenį, ir negali normaliai gyventi iki pat pavasario. Jiems būdingi ir kiti depresijos požymiai: letargija, nusiminimas, beviltiškumo pojūtis, nerimas ir socialinis atsiribojimas (<http://www11.brinkster.com/bituke/straipsniai/ziema.html>).

Žiema leidžia pailsėti nuo sunkių vasaros darbų, apmąstyti naujus ir pasidžiaugti gražiomis žiemos šventėmis. O šventės visada šiek tiek jaudina.

Ir nors žinome, kad po Naujųjų metų sutikimo vieni subręstame, kiti pasenstame, vistiek jų laukiame (<http://www11.brinkster.com/bituke/straipsniai/ziema.html>).

Sąstingio formoms galima priskirti ir istorinį sąstingį. Brežnevinė stagnacija – Tarybų Sąjungos istorijos krizinis periodas, prasidėjęs Leonidui Brežnevui tapus Komunistų partijos vadu. Stagnacijos pradžia laikoma XXa.8-ojo dešimtmečio vidurys. Stagnacija buvo stebima tiek ekonominiame, tiek socialiniame šalies gyvenime. Ekonomikos srityje stipriai sumažėjo šalies ekonominis augimas, tiek pagal sovietinę, tiek pagal Vakarų statistiką. Didėja bedarbių gretos gaunamas menkas pelnas iš investicijų, nėra ir pelno didėjimo perspektyvų. Priespauda, teroras ir cenzūra riboja žodžio ir spaudos laisvę. Ką jau kalbėti apie piliečių teisę rinktis, balsuoti, spręsti ir vykdyti sprendimus. Dabartinis piliečių pasyvumas Baltijos šalyse neabejotinai yra sovietinės valdymo sistemos palikimas. Per 50 sovietinės okupacijos metų pasikeitė ir užaugo nauja žmonių karta, kurie buvo pripratę prie valdymo "iš viršaus", kai viskas buvo diktuojama iš centrinio partijos biuro. Todėl dabar jiems sunku persiorientuoti, patiems imtis iniciatyvos dirbti, planuoti, organizuoti ir kitaip veikti. Menas pirmaisiais pokario metais patyrė valdančiosios komunistų partijos diktatą. Meno funkcija tapo ideologinė veikla, akcentuotas meno auklėjamasis vaidmuo. Buvo suformuluota socialistinio realizmo metodo samprata, kuri rėmėsi materialistine pasaulėžiūra, optimistiniu socialistinės tikrovės vaizdavimu, pateikiant ją iliustratyviai ir natūralistiniu – akademistiniu principu. Istorija – gyvenimo mokytoja. Istoriniai įvykiai negali būti nutylimi, jie paaiškina, kodėl mūsų visuomenė šiandien yra tokia kokia yra. Todėl okupacijos muziejais, nacionalinėmis gedulo dienomis siekiama šviesti jaunimą, priminti visuomenei netolimą praeitį. Šie istoriniai įvykiai lieka tikra skaudžia valstybių patirtimi, gangrenuojančiomis žaizdomis, kurios tikrai nebus išgydytos tol, kol nebus tinkamai pripažintos ir įvertintos. (<http://lt.wikipedia.org/wiki/Bre%C5%BEnevizmas>).

1.3. . Sąstingio reiškinio aiškinimas filosofiniais ir psichologiniais aspektais

Kiekviena filosofinė koncepcija tam tikru aspektu atspindi dienos aktualijas. Jos yra krašto intelektualinio gyvenimo veidrodis. Tai ypač akivaizdu Lietuvoje XXa. pirmojoje pusėje.

Lietuvos valdantieji sluoksniai dėl savo egoizmo nepajėgė ir nenorėjo spręsti vidinių krašto problemų. Siautė nedarbas, valstiečiai skurdo. Kasmė tūkstančiai lietuvių palikdavo gimtąją žemę, išvykdavo į svetimą šalį ieškoti laimės. Aštrėjo klasių kova. Autoritarinis valdymas orientavo žmogų į egoizmą, užsisklendimą savyje.

Kas skatina žmogų vienaip ar kitaip elgtis – rūpėjo ne vienam filosofui ir psichologui. Remiantis Vydūno filosofija, savo kūrybiniame darbe bandžiau atskleisti žmogaus ryšį su gamta, kad žmogus yra

gamtos dalis. Vydūno filosofavimo centre – žmogus, jo prigimtis, kurioje daug slėpingumo. Pats žmogus yra materialumo ir dvasingumo vienovė. Kūnas priklauso gamtai, o veiksmus reguliuoja dvasia, arba sąmonė. Pvz., Vydūnas rašo taip: „kaip dvasia yra subtilus materijos virpėjimas, taip materija yra dvasia sustingimo būsenoje“. Budistai irgi teigia, kad pasaulis nepastovus, todėl individas yra nepakartojamas, jis visada yra kitoks, negu kiti. Atėjęs iš visumos, individas vėl su ja susilieja. Pirmas aktas (atėjimas) yra gimimas, antras – išėjimas (mirtis). Vydūnas tikėjo reinkarnacija, pagal kurią gimusių individų savybės yra susijusios su ankstesniais gyvenimais. Šis principas kalba apie žmogaus būties amžinumą. Kartu žmogus tobulėja, nes tobulėja pati gamta.

Žmoniškumas yra dvasinio prado raiška, pažmoniškumas – materialiojo prado, todėl tobulėjimas priklauso nuo gebėjimo valdyti kūno aistras. Sumaterialėjęs žmogus praranda žmoniškumą. Tačiau vis dėlto dominuoja tobulėjimo tendencija, kuri reiškiasi įvairiomis tobulumo pakopomis. Aukščiausio tobulumo laipsnio individas yra kūrybiškas. Vadinasi, svarbiausias dalykas žmogui yra jo dvasinis gyvenimas tobulėjant. Žmogaus esmę sudaro savimonė, sąžinė, išmintis, teisingumas, meilė ir pan. Individo sąmonėjimas veikia žmonijos tobulėjimą. Taigi sąmonėjimo procese yra trys pakopos: sąmonėjimas sau, sąmonėjimas tautai ir sąmonėjimas žmonijai. Tautos lygiateisės ir lygiavertės, todėl tautos pavergėjos „nesąmonėja sau“. Paskutinė pakopa yra baigtinis žmogaus dvasinio tobulėjimo tikslas. Tik suvokus savo vertę, galima siekti moralinio tobulumo. Vadinasi, individas turi siekti vienovės su žmonija (30, 143).

Vydūnas mėgino atskleisti žmogaus prigimtį, kurioje išvėlgė daug „slėpingumo“. Jam žmogus – dvilypė butybė: materialinė (kūnas su savo biologinėmis funkcijomis) ir dvasinė (kūrybinių galių sandauga). Žmogaus organizmas yra neatskiriama gamtos dalis, o jo veikimas priklauso nuo žmogaus dvasios, elgesio, tai yra nuo sąmonės, sako Vydūnas. Mėginama išvėlgti ir ryšį tarp materialaus ir dvasinio prado: „Kaip dvasia yra subtilus materijos virpėjimas, taip materija yra dvasia sustingimo būsenoje“ (30, 143).

Tarp Henri Bergsono mokslinių tyrimų rezultatų, radau sąsają su savo tema. Sąstingis jam tarsi skydas, atliekantis apsaugos funkciją, kaip ir mano darbe sąstingis atliekantis apsaugos funkciją, informacijos užšaldymą.

Savo kūrybiniame veikale „Kūrybinė evoliucija“ Bergsonas nagrinėja evoliucijos teoriją ir apima plačią gyvenimo filosofiją.

Gyvenimas yra nuolatinis kūrybinis procesas, kurį gaivina vis naujomis formomis besiskleidžiantis ir besidiferencijuojantis „elan vital“.

Protas, kuriuo remiasi gamtamokslinis tyrimas, nepajėgia suprasti to, kas gyva, nes jo statinis, abstrahuojantis ir izoliuojantis traktavimo būdas yra priešingas gyvenimo dinamizavimui ir unikalumui. Jis prieštarauja trukmei, kuri yra gyvenimo srauto pagrindas.

Veikale „Du moralės ir religijos šaltiniai“ Bergsonas skiria dvi moralės bei visuomenės formas – uždara ir atvira. Uždara visuomenė individui primeta tam tikrų laikysenų visumą: joje moralė funkcionuoja, kaip beasmenių, bendrijos reikmių padiktuotų normų sistema. Priešingai, atvira moralė pagrįsta laisve, meile ir gyvu pavyzdžiu.

Statiškoje religijoje vyraujantis sąstingis irgi padeda išlaikyti visuomenę tokią, kokia ji yra. Sąstingis tai tarsi skydas, saugantis nuo baimės ir netikrumo: dinamiškos religijos esmės ir mistika: jos tikslas – susiliejimasis su Kūrėju.(13,45)

Iš visų XXa. egzistencializmo filosofų Karlas Jaspersas savo dideliame veikale „Filosofija“ parodo mokslinio, objektyvaus pažinimo ribas.

„Būtis, kuri – pasireikšdama kaip asmenybė – ne yra, o gali ir privalo būti, tad laike sprendžia, ar ji yra amžina. Toji būtis esu aš pats kaip egzistencija“.

Žmogus atranda save kaip asmenybę, priklausančią nuo tam tikrų ne jo paties nustatytų prigimtinio kultūrinio, istorinio pobūdžio sąlygų.

Istoriškume kaip asmenybės ir egzistencijos, būtinybės ir laisvės, laiko ir amžinybės vienovėje. (13,89).

Lietuvos filosofijos chrestomatijoje žmogų ir gamtą analizuoja Pauliaus Slavėnas. „Visiems ligšioliniams visatovaizdžiams, neišskiriant niutoniškojo, tenka prikišti, kad jie yra statiški – sustingę, nekintami. Tiesa, viskas lyg ir juda kruta, tačiau nieko nauja iš esmės nekyla: vieni reiškiniai praeina, kiti ateina, ir taip tęsiasi be pertraukos, be aiškaus tikslo. Niutoniškasis visatovaizdis pabrėžtinai yra tik priešastingas, bet netikslingas. Nežinia, kur eina: tikriau pasakius, jis stovi vietoje. Laikas kartoja tuos pačius dalykus su nepabaigiamais pajvairinimais, kuriuose iš esmės nėra nieko nauja. „Visata, - pasakė vienas matematikas, - yra it banguotas vandenyno paviršius, kuris niekad nesikartoja, o vis vien nuolat palieka toks pat“. Trumpai sakant, ligšioliniame visatovaizdyje nebuvo raidos.“ (24,83).

„Pasaulis yra nepažintas, mes galime pažinti tik patys save. Žmogus yra geras, bet silpnas. Ironija – būdas išjudinti sustabarėjusius, klaidingai įsivaizduojamus dalykus. Žmogaus protingumas yra ne tiek žinojimas, kiek to žinojimo siekimas. Grožio sąryšis su nauda, gėriu, tiesa “ Sokratas.

2. MENINĖS SAŠTINGIO REIŠKINIO INTERPRETACIJOS

2.1. Saštingio raiška verbalinėje kūryboje

Saštingio motyvas verbalinėje kūryboje dažniau sutinkamas poezijoje. Kiekvienas autorius saštingi, įkūnija savaip, pereina per savo jausmus. Verbalinėje kūryboje nėra daug konkrečiai rašoma apie saštingi, bet asocijuojančių žodžių letargas, stagnacija, sniegas ir t.t. Kiekvienas žodis kupinas prasmės, kuris iki galo neišsakomas. Neatsitiktinai pasirinkau keleta kūrybinių ištraukų susijusių su saštingio reiškiniu.

Gilus žiemos miegas

Gilus žiemos miegas
Surambėjusio pasaulio
Raukšlėtoj oloj

Iš už letarginės užsklandos
Zylės gležnučiais snapais
Kaip pincetais
Į spengiantį speigą
Kantriai pešioja
Vos girdimą
Įprasmintos būties
Pavasarinę liturgijos
Giesmę

Gilus žiemos miegas
Surambėjusio pasaulio
Raukšlėtoj oloj

Letargo syvuose tarpsta
Žydi ir tyliai alsuoja
Vėliau ar anksčiau
Nugalėsiantis grožis
Ir jo sutuoktinė šviesa

Ant kito šono
Įtartinais apsiverčia
Nerangioji meška

Pabus tas
Kuris pabus paskutinis

(Onė Baliukonė)

Poetė Onė Baliukonė mėgsta permainas, bet esminiai dalykai nelyginant koks stuburas nesikeičia. Pavyzdžiui, O. Baliukonė labiausiai bijo vidinės inercijos. Ji papasakojo Rašytojų sąjungos kavinėje girdėtą nutikimą: vienas garsus poetas ten juokais buvo pavadintas stabiliu klasiku. Onė labiausiai ir vengia tapti tokia "stabilia". Ji trokšta keistis iki pat gyvenimo pabaigos. Gal todėl nuolatinis poreikis vidujai augti ir paskatino pasirinkti daug kam nesuprantamą ar net keista menininkės, kūrėjos kelią, kuris prasidėjo kaip ir daugeliui - nuo pirmosios meilės, iliuzijų žlugimo ir kitokių stiprių išgyvenimų. Dar kartą sakau: norėčiau išvengti šito sąstingio - savotiškos vidinės mirties. Ne be reikalo pavartočiau šį žodį. Neturėjimas ką pasakyti, kartojimasis - kūrėjui tolygu mirčiai“... (<http://www.lass.lt/mz/200112/str11.htm>)

Pasak poetės, mūsų gyvenime pati baisiausia neregystė yra ne fizinė, o dvasinė, kai žmogus lekia paskui daiktus, paskui pinigus, paskui pelną. Toks žmogus iš tikrųjų daugiau nieko nemato. Taigi ypač bausis yra pasaulio aklumas, amžinųjų, idealiųjų vertybių atžvilgiu.

Analizavau Onės Baliukonės eilėraščių „ Gilus žiemos miegas“, todėl, kad radau daug sąsajų su savo kūrybiniu darbu. Pirmosios eilėraščio eilutės (Gilus žiemos miegas, Surambėjusio pasaulio, Raukšlėtoj oloj) atspindi mano tekstilės darbe. Poetė sąstingi perteikia žodžiais, o aš bandžiau perteikti per veltinio medžiaga. Žiemos miega aš perteikiau spalvom, kurios yra būdingos to metų laiko tarpui. Surambėjusio pasaulio įspūdi padėjo perteikti mano panaudotos faktūros. Žiūrint į mano darbą galima ne tik įsivaizduoti, bet ir pamatyti sustingusias uolas, sniego „luitus“.

Vandos Juknaitės apysakoje „Stiklo šalies“, atskleidžiamos gyvenimo akimirkos šiandieninėje visuomenėje, analizuoja šiandieninės visuomenės problemas. Kūrinyje išryškinamos paprastos detalės, kurios tiksliai atvaizduoja niūrią nuotaiką, tuštumą, nežinomybę, tvyrančią žemėje. Visa tai sukuria „Stiklo šalies“ aplinką, kurioje žmogiškieji jausmai virpa kaip žvakė vėjyje. Šiame atšiauriame pasaulyje jausmų gaida neskamba lyriškai, o yra tiesi, trapi, dūžtanti bei neturinti vidinės šilumos, supratimo, meilės. Stiklo šalies žmonės apėmė sąstingis: „jie stingo“.

Analizavau R. Granausko novelės „Duonos valgytojai“ ištrauką. Norėjau susipažinti su autoriumi, pajauti emocines būsenas jo kūryboje. Romualdas Granauskas – rašytojas, kuriam rūpi ne tik mūsų praeities nuoskaudos, bet ir miglota ateities vizija. Žmonijoje egzistuoja socialinė problema, kuri turi dvi puses: ekonominę, materialinę ir dvasinę, moralinę. Pastarosios pusės problematika šeimoje nagrinėjama visoje R. Granausko kūryboje. Miestų kūrimasis, „naujasis“ pasaulis perskyrė dvasinį žmonių vientisumą, savitarpio pagarbą, prierašumą šeimai, namams, gimtajai žemei. Jis suvokia, kad šeima – svarbiausias visuomeninis vienetas, kuris turėtų mokyti visuomenei priimtino elgesio, papročių ir tradicijų (socializacija). Rašytojas išryškina dabartinio pasaulio neigiamą įtaką, jos padarinius žmogui. Jis smerkia buvusią santvarką, pripratimą prie alkoholio, ideologiją, kuri pakeitė požiūrį į tėvus, namų dvasines vertybes. Šių neigiamų poveikių „rezultatas“ ypač išryškėja R. Granausko novelėje „Duonos valgytojai“.

Kūrinyje pabrėžia dvasinę tuštumą, tradicijų, ritualų, mirimą. Jaunieji geria, nesirūpina kitais, niekina tėvų namus, dvasines vertybes. Jie galvoja gyventi mieste, tuo pačiu nutraukti šeimos tradiciją, ritualą – duonos kepimą. Tai neeilinis gyvenimo įvykis, kuris vyksta kartą metuose, šventą dieną – sekmadienį. Kepimu atskleidžiami Rimkų santykiai, pagarba duonai. Jos valgymas – tai žemdirbio gyvenimo įprasminimas. Kūrinyje parodomi skirtumai (opozicija) tarp gimtųjų namų ir miesto, naminės duonos ir duonos iškeptos mieste. Namų vertybių nykimo lėmėjas – susiklosčiusi istorija (miestų augimas, „naujoji civilizacija“). Novelės tekstas turi stiprių sąsajų su šiandiena, kuri verčia susimąstyti apie gimtuosius namus ir jų reikšmę žmogui.

Apie mus supančias problemas galima rasti skaitant Vaičiaičio poeziją. Net intymiose poeto elegijose nuskamba nerimas dėl bendrų idealų, neišsipildžiusių plačių troškimų, gimtojo krašto ateities.

Išgyvenimas dėl dabarties menkumo pirmiausia išsilieja ekspresyvia retorine poetika. Pagrindinė vertybė, kurios pasigendama, yra laisvė. „Kur tavo liuosybė, šventoji tėvyne?“ – sujaudintas retoriškai ir pakiliai klausia poetas ir savo mintį motyvuoja gamtinėmis analogijomis

Stiprus patriotizmo jausmas, nepasitenkinimas dabartine tikrove, dvasine visuomenės stagnacija ragina galvoti apie ateitį.

Dvasinis sąstingio reiškinių galima pajusti skaitant Marius Katiliškio kūrinius, jaučiami rašytojo ieškojimai visur, pusiausviroje ir harmonijoje. Labiausiai autorių žeidžia suirusi dermė tarp žmogaus ir gamtos, gyvybės ir mirties, jauno ir seno, tradicinių vertybių ir modernių vėjų. Jis troško išlaikyti pasaulio ir žmogaus stabilumą. Tačiau tragiškas istorinis posūkis, valstybės netekimas lėmė didžiulį lietuvių tautos dvasinės ir materialinės kultūros nuosmukį. Rašytojas ciklinio, mitinio laiko apibrėžtoje žemdirbio gyvenimo erdvėje pranašišškai nužymėjo degradacijos kryptį. Paskutinėse žiemos ciklo novelėse „Delčia“ ir „Sniegas“ geriama iki sąmonės netekimo. Gamtos sąstingis apėmęs ir žmogaus sielą. „Delčioje“ ūkininkui galvą susuka du tradiciniai velnio gundymai – pinigai ir degtinė. O „Sniege“ dedamas paskutinis žmogaus nedoro elgesio akcentas. Nešvarūs kėsmai, savimeilė, tuščios ambicijos įkaitina kaimietį ir jis piktavališkai nušauna miško gražuolę stirną.

Tuštybės padiktuotas poelgis tampa simboliniu merdinčios žmogaus dvasios ženklu. Išniekinta mirtis, sutrikdytas natūralus gyvybės atsinaujinimo ritmas, paliudyta pražūtinga gamtos ir žmogaus nedermė.

Antrojo romano veiksmo erdvė – miškas. „Miškų ratas“, „miškų lankas“ – tai rašytojo mėgstami apskritimo, uždaros erdvės vaizdiniai. Ir šiame romane rašytojo kuriamas pasaulis bei žmonės gyvena gamtos laiko rėmuose. Jų dvasinis gyvenimas plėtojasi ir lemtis pildosi drauge su metų laikų kaita – nuo pavasarinio atgimimo iki rudens liepsnos. Žiema neakcentuota, bet ji yra veikėjų nuojautose („Geriau negalvoti, kas bus žiemą /.../ žiema žymi negandą ir vargą“). Miško vaizdai – svarbiausia kompozicinė kūrinio jungtis. Juose išpūdingai fiksuojama metų laikų kaita, jie plėtoja romano veiksmą, atveria veikėjų charakterius.

Ršytojas troškimą išsaugoti savo žemdirbių tautos archajišką etninę bei etinę kultūrą ir modernaus XX amžiaus žmogaus pasaulėžiūrą, supratimą, kad ir socialinė bei ekonominė pažanga, ir intelektualinė kultūra eina kartu su civilizacija. Visa suprasdamas, autorius tik parodo, per kokią sumaištį ir chaosą kuriamos naujos gyvenimo formos, kokią didelę kainą tenka mokėti už išėjimą į civilizuotos visuomenės kelią. To paties siekiu ir savo kūrybiniame darbe.

Žodis poeto rankose tampa tai gaire, tai išorinio pasaulio reiškinių atvaizdu, tai daugelio įvairiausių įvaizdžių, blausių simbolių žadintoju, tai emocinio poveikio priemone, tai pagaliau kompleksu garsų, kurie, nepriklausomai nuo savo reikšmės, atlieka meninį vaidmenį.

2.2. Sąstingio vaizdavimas įvairiose vizualaus meno srityse

Menininkas savo kūryboje gvildena įvairias problemas. Meninio vaizdo daugiareikšmiškumas, jo gilumas, neišsemiamumas padaro jį neišsakytą, mįslingą. Tai suteikia kūriniai gyvybės, ypatingos dinamikos, poetiškumo ir nepakartojamo patrauklumo. Meninis vaizdas kuriamas iš prieštaringų charakteristikų, jis aiškus ir mįslingas, uždaras ir atviras, užbaigtas ir begalinis, racionalus ir neracionalus, suvokiamas ir intuityvus ir t.t.

Vienu atveju sustingimas įvyksta lyg savaimen nuo tam tikrų sąlygų, kitu atveju žmogus pats siekia padaryti sąlygas sąstingio atsiradimui.

Sąstingis video mene pasireiškia, kaip siektinas, kad jis įvyktų. Kamerso „Trimetrack“ pgalba sgalime sustabdyti laiką.

Turbūt daugelis iš mūsų esame matę sustojusį laiką. Prisiminkite daugybę televizijos reklamų arba kino filmą „Matrica“, kur kulkos staiga sustoja ore ir pasisuka herojui tinkama linkme.

Sustabdyti laiką galima įvairiais skaitmeniniais efektais, tačiau amžiuje kuriame atrodo, viską galima padaryti skaitmeniniu būdu, analoginiai sprendiniai nesiliauja mūsų stebinę.

Kompanija „Digital air Inc.“ pasiūlė sustabdyti laiką naudojant ypatingą fotoaparata. Kūrinys, vadinamas „Trimetrack“ kamera sukėlė tikrą revoliuciją.

Pateiksiu pavyzdžių, kaip atrodo kai taurė krenta nuo stalo, pasiekusi grindis dūžta, skrieja šukės ir išsilieja vynas. (1 preidas).

Pasitelkus „Trimetrack“ kamera, galima sustabdyti bet kurią šio įvykio akimirką. Pavyzdžiui, pabandykite suprasti tą sekundę, kai taurė pasiekia grindis.

Sėdėdami kitapus ekrano mes matome kaip skilusios šukės ir vyno lašai kabo ore lyg paprastoje nuotraukoje, tačiau tą sustabdytą laiko mirksnį mes galite matyti iš visų pusių, tai reiškia, kad videokamera važiuoja aplink sustingusią taurę.

Visai kaip „Matricoje“, kur pagrindinis herojus sustingsta ore, tik šį kart viskas vyksta iš tikrųjų. Savaimė suprantama, kad neįmanoma sustabdyti sekundės, kai žmogus pašoka, ir apibėgti aplink jį su videokamera. Taigi reikėjo nemažai laiko, kad ateities vizija tapo tikrove. Ir tai „Trimetreck“ kamerai nėra riba. Jos funkcijų daugėja, o matmenys mažėja. Ši kamera gali sukurti trumpus sustingusio įvykio klipus, sustabdyti ir vėl atgaivinti laiką, sujungti užšaldytą ir gyvą veiksmą į vieną. (1 priedas,).

Deitono Teilorio išradingumu stebisi ne tik kino reklamos specialistai, bet ir eiliniai žiūrovai.

Pažiūrėjus video filmuką ar reklamą pirmą kartą, pirmiausiai kyla mintis: kaip jie tai padarė“. Šitaip elementari vieno žmogaus idėja sudrebino skaitmeninių efektų užvaldytą kino ir televizijos pasaulį, o „Trimetreck“ kameros tobulintojai prižada - „Mes jus ir toliau stebinsime“(8,15).

Sąstingio vaizdavimo būdų radau ir fotografijos mene. Arūnas Kulikauskas savo kūryboje bando sustingdyti kasdienybę.

Arūnas Kulikauskas – dailininkas, fotografas, buvęs ilgametis Jono Meko bendradarbis, o savo siela – fluksistas. Foto objektai, kuriuos jis trumpai eksponuoja auksakalių gildijos galerijoje „Meno niša“. Kiekvienas objektas, kabantis ant sienų ar stovintis ant pakylės galerijoje, yra sudarytas iš autentiškų daiktų ir skirtas kokiam nors buvusiam įvykiui, atminti. Daiktai dalyvavę menininko kasdienybėje, virsta meno kūriniais, kai jie supakuojami, juose „sustingdomas“ laikas ir praturtinamas vizualiniu įvykio įrodymu – fotografija.(2 priedas, 1 pav.).

A. Kulikausko objektai balansuoja tarp ready – made‘ų ir fotografijos; objektai, kuriuose dera ir viena, ir kita, priklauso „kasdienybės poezijos“ sričiai. Juose pilna ir kasdienybės, ir jos poetiškumo, kadangi prisiminimai, asociacijos, gyvenimo nuotrupos, išreikštos vaizdais ar žodžiais, - visa tai sudaro paprastus A. Kulikausko objektus.

Objektus, ant kurių patekusi fotografinė plėvė praplečia jų vizualinę plotmę, atsukdama laiką atgal.

(internetinė prieiga, 34).

Netik fotografija, bet ir tapyba yra tokia įvairi, kad ją galima klasifikuoti, analizuoti, charakterizuoti daugeliu aspektų. Analizuojant I.Piekuro, Gasiūno tapybos darbus,radau sąsajų su savo kūrybiniu darbu. Pažvelgiau į šių dviejų autorių darbus dvasinės atmosferos, žadinamų išgyvenimų, idėjų požiūriu, galima sakyti, jog dažnas I.Piekuro ir Gasiūno paveikslas kelia nerimą, žadina pavojaus nuojautą. Dailininkai gyvenimo motyvus, sustingdo gan skirtingomis formomis. I.Piekuras sąstingio reiškinį perteikia faktūrų pagalba. Jo darbe „Žaibas“panaudotos faktūros įtakojo mano kūrybinį darbą.(3 priedas, 1pav.) Gasiūno paveiksle „ Come together“ sąstingis perteikiamas per spalvas metaforišką reikšmę. Mėlynos ir prislopintos pilkos spalvų fone juoda kontūrine linija išvedžiojamos jaunuolių figūros ir vamzdžių siluetas. Fonas tapomas plačiais gestais didelėmis plokštumomis, o kontūrinės figūrų ir daiktų linijos tirštos, nelygios. Spalvinių plokštumų persiliejimai ir trūkčiojančios

linijos šiame paveiksle turi metaforišką reikšmę – atskleidžiama įtampa tarp tų epizodų, kurie įstringa į atmintį, ir tų, kurie nugrimzta užmarštin. Herojų figūros čia paverstos šešėliais, sunku juos indentifikuoti, tačiau emocijos perteiktos labai ekspresyviai. Interpretuojant šį paveikslą galima kalbėti ne tik apie asmeninę autoriaus patirtį, bet ir apie kolektyvinius potyrius. Daugelis jaunimui svarbių susibūrimų sovietmečiu galėjo vykti tik „poribio“ teritorijose. Todėl nyki ir atoki aplinka čia įgauna simbolio prasmę.(3 priedas, 2pav.). Gasiūno ir Piekuro tapybos darbų koloritas artimas , mano sukurtam darbui. Gasiūnas savo darbe neakcentuoja žmonių figūrų, jos paverstos šešėliais, kaip ir aš savo darbe žmogaus figūras vaizduoju abstrakčias, vos užčiuopiamas. Šių autorių kūryboje randau sąsajų su savo kūrybinio darbu. (<http://www.bite.lt/apie/art/bme/authors/06/jg.htm?BID=%02>.)

Tekstilės menas – vienas iš seniausių žmogaus kultūrinės veiklos formų – asocijuojasi su moterišku kruopštumu, amato žinojimu, kantrybe, intuicija, išmintimi. Laikas, prabėgęs ruošiant pluoštą, verpiant, audžiant, neišvengiamai paženklinta svajone, mintimis apie geresnį, saugesnį gyvenimą... Todėl liaudiško drabužio klostė, be istorinių asociacijų, jau savo prigimtimi yra graži, kaip gražu visa tai, kas kilę iš gamtos, kas natūralu. Nusimetusi funkcijos našta ir įgijusi formos bei spalvos išraišką, nūdienos tekstilė tampa meno kūriniumi, žavinčiu savo estetinėmis vertėmis ir prasmėmis, kurias sugestijuoja medžiagos ypatumai. Nes šioje krizės ir suirimo epochoje, kai, J.Kristevos žodžiais tariant, „krizė išties tokia gili, kad sunku ne tik apibrėžti, kas yra meno kūrinys, visiškai neapkeliamu tampa klausimas apie grožį“, tekstilė išlieka jaukiausia mūsų aplinkos dalis, mūsų „minkštas pasaulis“, skleidžiantis šviesą, malšinantis amžiną grožio poreikį.(24, 7).

Magistro darbe analizuojama tekstilininkų darbai, kuriuose galima pajauti sąsajų su savo tema „sąstingis“. Tekstilininko Felikos Jakubausko darbų pavadinimai „Sniegas ne sniegas“, „Pabraidyk po šalta rasa“ asocijuojasi su mano darbo tema, ne tik pavadinimai artimi, bet artimas ir darbų spalvinis koloritas. Šviesiai melsvi, rausvi, balkšvai violetiniai ir sidabriški atspalviai atveria gylį ir gelmes ne tik paveikslo erdvėse, bet ir žiūrovo sieloje. Erdvės ir garsai, skambantys maestro tapiserijose, dvelkia harmonija, stabilumu, darna bei ramybe.Felikso Jakubausko darbuose dominuoja abstrakčios kompozicijos, ramių spalvų tapiserijos. Tikroji F. Jakubausko darbų vertė bei originalumas slypi sugebėjime subtiliai suderinti tradicinę techniką bei modernią meninę kalbą. Autorius vis labiau nutolsta nuo bet kokių asociacijų, kurdamas abstrahuotą vaizdinių pasaulį, paremtą geometrinių bei atsitiktinių formų linijomis, perdengimais, žaisme. Spalvinių dėmių ritmika F. Jakubausko tapiserijos artimos tapybos raiškai, o paveikslų kompoziciją valdančios faktūrinės-ruoželinės juostos, suteikia darbams skulptūrinio reljefiškumo iliuziją. (4. priedas, 1pav; 2pav.).

Zinaidos Dargienės tekstilės darbai siejasi su mano darbu, atlikimo technika. Tekstiliniai kilimai, suformuoti iš nesuaustos vilnos pluoštų ar iš pjaustyto audinio juostelių, ne tik veikia spalviškumu bei kompozicija, bet ir traukia link savęs faktūringumu, minkštumu, reljefiškumu,

alsuojančia šiluma. Abstrakčiuose kūrinuose retsykais tampa atpažįstamas augalinių formų pasaulis.(5 priedas, 1pav.). Zinaidos Vogėlienės tekstilės darbuose, įvairūs objektai byloja veikiau apie siekimą byloti universalia šiuolaikinio meno kalba, nei apie varžymasi siauruose rėmuose. Išauti tradicine gobeleno technika, jie alsuoja neįprasta, gyva tapybos laisve. Spalvinė orkestruotė, kolorito masių santykiai ir ritminės slinkstys, primenančios teptuko judėjimą, sustingsta tekstiliškose plokštumose savitais individualizuotais vaizdais. Z.Vogėlienės tekstilės darbai siejasi su mano tema spalviniu koloritu, abstrakcijomis, dvasine įtampa. (6 priedas, 1pav. 2pav. 3pav.). Daugeliui šiuolaikinių tekstilininkų kūrybos pagrindas yra asmeninės istorijos ir patirtis. Prisiminimai, identitetas, kultūrinės tradicijos, globalizacija ir socialinė marginalizacija ir kitos temos yra svarbios tekstilės mene. Pateikiau keleta menininkų darbų, kurių darbai artimi mano sukurtai temai, savo pavadinimu, spalviniu koloritu, faktūrų ir formų raiška, atlikimo technika (6 priedas. 4-25pav.).

3. MAGISTRO DARBO KŪRYBINĖS KONCEPCIJOS REALIZAVIMO ETAPAI

Pasaulio istorijoje dvasinio sąstingio apraiškų pasitaikydavo kiekvienoje epochoje ir net po kelis kartus. Pats ryškiausias dvasinio sąstingio pavidys Viduramžių epocha. Daugelį šimtmečių Viduramžius lydėjo „sustingimo laikotarpis“, „tamos šimtmečių“, „bėgalinio melagingumo“, baises viduramžių nakties“ epitetai. Parodė pačią šurpiausią dvasinio sąstingio veidą.

Išnagrinėjus reiškinių sampratą, įvairias prasmines reikšmes, nustatyta, kad sąstingis tai – sulėtėjimas, sustojimas, psichologinė užtvara, trukdanti mąstyti ir kurti, nesugebėjimas veikti, neviltis. Tai žmogaus dvasinė būseną, kurią kiekvienas žmogus išgyvena skirtingai. Dažnai dvasinį sąstingį mes siejame su pokyčiais gamtoje. Sąstingio raiška būdinga ne tik gamtos, bet ir žmogaus būčiai. Dvasinis gyvenimas plėtojasi ir lemia pildosi drauge su metų laikų kaita. Visa tai daugiau ar mažiau veikia žmogų. Kylant techniniam gyvenimo lygiui ir ekologinėms problemoms, paskatino mane sukurti tekstilės kūrybinį darbą „Sąstingis“

Kūrybiniame darbe „Sąstingis“ traktuojamas, kaip sąstingis gamtinėje ir kultūrinėje aplinkoje. Jis sietinas su įvairiomis sritimis. Magistro darbe sustingimas nagrinėjamas filosofiniu, psichologiniu aspektu, remiamasi jų teorijomis apie sąstingio reiškinį (Sokratas, Henri Bergsonas, Karlas Jaspersas...). Daug dėmesio skiriama atskiriems autoriams ir jų kūrinių analizėms (verbalinėje ir vizualinėje kūryboje). Didelę įtaką daro šiuolaikinė tekstilė. Kaip sektiną pavyzdį pasirinkau ir analizavau Felikso Jakubausko, Zinaidos Vogėlienės... kūrybą.

Darbą sudaro trys dalys. Mano nuomone, kad veltinis yra ta medžiaga, kuri geriausiai atskleistų kūrybinę mintį. Veltinio technologija padeda išgauti monumentalumą, plokštumą apibendrinimą, norimą koloritą. Formai perteikti panaudojau vielinį tinklą, nes jo pagalba, modeliuoju formą. Darbe naudoju avių vilnos pluoštą, vilnonį ir medvilninį audinius. Atlikau šlapiu ir sausu vėlimo būdu, taip pat panaudojau „nuno“ technologiją (vilna įvelta į audinį), kitur naudoju daigstymo techniką, kad stipriau sujungčiau skirtingas medžiagas ir pajavairintčiau paviršiaus faktūras, glamžiau ir standinau medvilninį audinį, sluoksniavau audinius.

Savo darbu siekiu priversti žmogį susimastyti apie mus supančias problemas. Šiuolaikinės civilizacijos plėtroje unikalieji žmogaus gyvenimo motyvai tolydžio menkėja, blanksta, žmogus naujaisiais amžiais vykstančios gyvenimo urbanizacijos ir gamybos pramonizacijos sąlygomis banalėja, pilkėja, tampa žmogus kaip nebereikalingas ne tik kitiems, bet ir sau. Techninio tipo kultūros pažanga gimdo žmogaus dvasinio sunykimo situaciją. Siekiu pavaizduoti žmogaus dvasinį sąstingį, atsisakant realaus gamtos vaizdavimo, paliekant tik tai, kas sukelia stiprius pojūčius.

Tekstilės kūrybinio darbo dalis, apjungia centrinė dalis, išryškinanti žmogaus figūros siluetus. Erdvinės jų formos lipantčios į erdvę, byloja apie žmogaus dvasinį nepastovumą, norą išsiplėsti iš stagnacijos gniaužtų.

Dvi, kūrybinio darbo dalys, perteikia sustingimą, sutabarėjimą kiek ilgesingą ir priblukusį, nostalgiską, negyvos gamtos vaizdinį. Vos galima išvelgti žmonių siluetus, laiko tėkmės paveikti, tarsi kažkokie „kultūrų pelėsiai“ būtų įsiėdę į kūnus ir, laikui bėgant, juos dematerializavę, nudaiktinę iki blyškios dėmės.

Tekstilės medžiagos, jų savybės, piešinys ir spalvos, pasitelktos pagrindinei idėjai perteikti, tampa esmine ir neatskiriama darbo koncepcijos dalimi. Visa, ką akcentuoju savo darbe, susiję su žmogaus dvasine būseną.

3.1. Darbo projektavimas

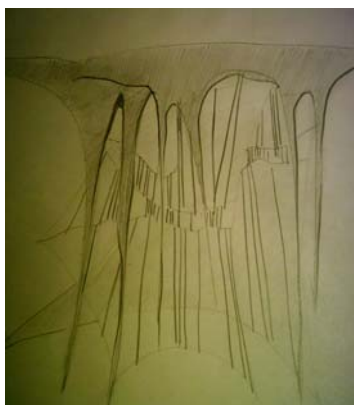
Kūrybinę tekstilės magistro darbą pradėjau eskizų kūrimu, maketų darymu. Idėja inspiravo – mus supantis gyvenimo tempas ir ekologinės problemos. Mane tai vis labiau stingdo ir baugina. Kai kurie žmonės savo jausmus, išgyvenimus, užrašo dienoraščiuose, o aš savo išgyvenimus išreiškiau savo tekstilės darbe.

Pateikiu pačius pirminius eskizų ieškojimus kuriuose dar pati nebuvo apsisprendusi ką noriu vaizduoti. (1 - 18pav.) Dar kūrybinių eskizų kelyje. Kūrybinio darbo metu jie kito, artėjama prie sąstingio išraiškos formų. Siekiau pavaizduoti sniego „luitus“, stalaktitus (19 – 28 pav.).

Galutinai suradus idėja, pradėti spalviniai sprendiniai, ieškotas spalvinis koloritas, kuris padėtų perteikti sustingimą. (28 – 32pav.)

1 pav.

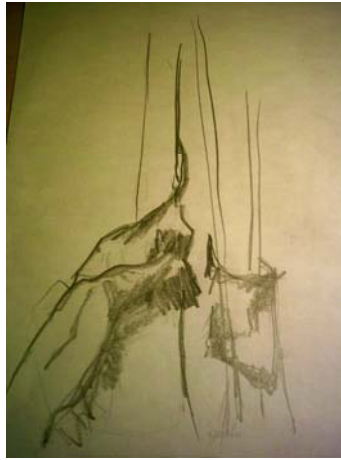
2 pav.

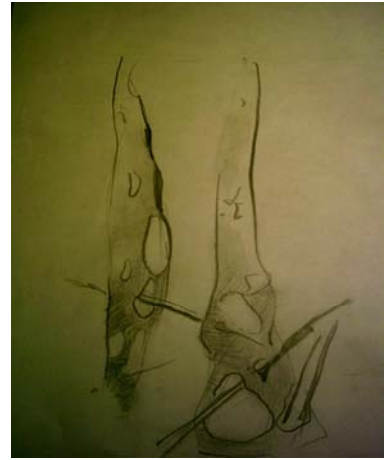
3 pav.

4 pav.

5 pav.

6 pav.

7 pav.

8 pav.

9 pav.

10 pav.

11 pav.

12 pav.

13 pav.

14 pav.

16 pav.

17 pav.

18 pav.

19 pav.

20 pav.

21 pav.

22 pav.

23 pav.

24 pav.

25 pav.

26 pav.

27 pav.

28 pav.

29 pav.

30 pav.

31 pav.

32 pav.

33 pav.

34 pav.

35 pav.

36 pav.

Antras kūribinio darbo etapas maketo darymas iš popiriaus

37 pav.

Suradus tinkamus dydžius ir formas, buvo atliktas medžiaginis projektas su spalviniu koloritu.

37 pav.

Trečias etapas – tai veltinio vėlimas, kuris pareikalavo daug jėgų ir triūso. Išdėliojama vilna (38;41pav.). Sušlapinama rankomis vilna ir norimas audinys kuris įsiveltų, su šiltu muiluotu vandeniu (42; 43 pav.).

38 pav.

39 pav

40 pav.

41 pav.

42 pav.

43 pav.

Sušlapinus vilną susukama į ritinį ir veliama apie dvi valandas, kol vilna susivels.

44 pav.

45 pav.

Suvėlus darbą jis džiovinamas, tik jam išdžiūvus, ant veltinio sluoksniavau kitus audinius, formavau faktūrą (46 – 55 pav.).

46 pav.

47 pav.

48 pav.

49 pav.

50 pav.

51 pav.

52 pav.

53 pav.

54 pav.

55 pav.

Kėkviena tekstilės magistro darbo dalimi perteikiu „sąstingio“ idėjos iliuzija. Sąstingi bandau perteikti spalva ir faktūra.

3.2 Medžiagų ir technologijų saveika

Šiuolaikinė tekstilė grįsta postmodernizmo mentalitetu ir naujoviška kūrinio atlikimo traktuote. Moderniame tekstilės kūrinyje etimologiniai ryšiai su tradiciniu audimo menu gali būti vos juntami arba tik punktyru nubrėžti. Autoriaus valia naujos medžiagos (viela, plastikas, popierius ir kt.) traktuojamas kaip tekstilinis audinys arba įprasta žaliava pateikiama netikėtu būdu. (24,11).

Magistro darbas tema iš dalies padiktavo technologiją kuria atlikau darbus. Kūrybini darba pradėjau medžiagų paieška. Darbe naudoju avių vilnos pluoštą, vilnonį ir medvilninį audinius. Atlikau šlapiu ir sausu vėlimo būdu, taip pat panaudoju „nuno“ technologiją (vilna įvelta į audinį), kitur naudoju daigstymo techniką, kad stipriau sujungčiau skirtingas medžiagas ir pajvairintčiau paviršiaus faktūras. Naudoju naujas priemones (glamžiau ir standinau) medvilninį audinį, sluoksniavau audinius.

Kūrybiniam darbui įtakos turėjo menininkų darbai atlikti veltinio vėlimo technika, jie išsiskiria savo originalumu, netikėtumu. Kilo noras išmėginti kaip veliamas veltinis, kaip po truputį ryškėja piešinio kontūrai, maišosi spalvos, randasi meno kūrinys, kaip be siūlų galima sukabinti vieną elementą su kitu. Veltinis yra standus, neirus, iš jo galima padaryti ką širdis geidžia. Jis labiausiai tinka mano idėjai perteikti. Šiuo metu veltinis, labai populiarus medžiaga. Vėlimo technologija daryti darbai yra labai kūrybiški.

1 pav. Įveltas medvilninis audinys padaigstyta.

2 pav. Vilna įvelta į vilnonį audinį.

3 pav. Sustingdyto ir glamžyto audinio pridygsniavimas prie veltinio.

4 pav. Kimšimas

5 pav. Įvelta vilna į audinį

6 pav. Veltinis pridaigstytas prie audinio

3.3 Kūrybinio darbo „Sąstingis“ fotografijos

IŠVADOS

1. Išanalizavus informacinius šaltinius, nustatyta, kad sąstingis, tai – sulėtėjimas, sustojimas, psichologinė užtvara, trukdanti mąstyti ir kurti, nesugebėjimas išstarti nė žodžio, (ypač atsakingais momentais), nesugebėjimas veikti, neviltis. Dažnas reiškiny s gamtoje ir žmogaus veiklos sityje.

2. Sustingimas nagrinėjamas filosofiniu, psichologiniu aspektu, remiamasi jų teorijomis apie sąstingio reiškini(Sokratas, Henri Bergsonas, Karlas Jaspersas...).

3. Magistro darbe daug dėmesio skiriama atskiriems autoriams ir jų kūrybinių analizėms (verbalinėje ir vizualinėje kūryboje). Didelę įtaką daro šiuolaikinė tekstilė. Kaip sektiną pavyzdį pasirinkau ir analizavau Felikso Jakubausko, Zinaidos Vogėlienės... kūrybą. Autoriai sąstingio temą perteikia individualiai, perfiltruodami per savo jausmus, vartodami savitą meninę kalbą.

4. Kūrybiniame darbe naudotos įvairios medžiagos (vilnos pluoštai, vilnonius, medvilninius audinius,). Atlikau šlapiu ir sausu vėlimo būdu, taip pat panaudojau „nuno“ technologiją (vilna

įvelta į audinį), kitur naudoju daigstymo techniką, kad stipriau sujungčiau skirtingas medžiagas ir pajvairintčiau paviršiaus faktūras, glamžiau ir standinau medvilninį audinį, sluoksniavau adinius.

5. Sukūriau 3 dalių kompoziciją, kurioje norėjau perteikti vidinį ir išorinį kūrinio ir aplinkos ryšį, rasti optimaliausią kūrinio masę .

LITERATŪRA

1. Adomonis J. (1994). Nuo taško iki sintezės. Vilnius.
2. Aristotelis (1990). Rinktiniai raštai. Vilnius: Mintis.
3. Ar žinai (2004). Kaunas
4. Andrijauskas Antanas (1995). Grožis ir menas. Estetikos ir meno filosofijos idėjų istorija. Vilniaus dailės akademijos leidykla.
5. Anzenbacher Arno (1992). Filosofijos įvadas. Vilnius: Katalikų pasaulis.
6. Art from Latvia. Textile art.(1999).
7. Bareika J. (2002) Forma Kompozicija Dizainas. Vilnius.
8. Beresnevičius G. (1990). Dausos. Klaipėda.
9. Bogdonienė E. G. (2003) Tekstilės kompozicija ir darbai iš medžiagos. Vilnius.
10. Dabartinis Lietuvių kalbos žodynas.(1972). Vlnius.

11. Filosofijos žodynas (1975) Vilnius.
12. Furst Marija, Jurginas Trinkas (1995). Filosofija. Vilnius : Lumen leidykla.
13. Gaižutis Algirdas (1998). Meno sociologija. Vilniaus enciklopedija.
14. Geroji ir išvirkščioji pusės. Tarptautinė tekstilės meno paroda.(2003). Kaunas.
15. Grakauskaitė – Karkockienė D. (2003). Kūrybos psichologija. Vilnius.
16. Grožio kontūrai iš XX a. užsienio estetikos. (1980). Vilnius: leidykla „Mintis“.
17. Hobsoauwn Eric. Kraštutinių amžių, trumpasis XXa. 1914 - 1991
18. Jakucevičius Romualdas (2002). Žmogaus okultizmo magija.
19. Kauno meno bienalė. (2005).
20. Kazlauskas Vytautas (1990). Dvasios pasauli grožis.
21. Kopalinski Medytan (2001). Žodynas XXa. įvikiiai, sąvokos ir mitai.
22. Kunzmann Peter, Franz – Peter Burkard, Franz Wiedmann (1998). Filosofijos atlasas. Vilnius : Alma litera.
23. Lietuvių anciklopedija 28 tomas
24. Lietuvos filosofinė mintis. Chrestomatija. (1996) / Sudarė: Gediminas Mielaitis.
25. Minkštas pasaulis. Tarptautinė tekstilės paroda.(2001). Kaunas.
26. Nežnovas G. (1975). Apie meno kūrinių suvokimą. Vilnius
27. Šaltavičiūtė L. (2001) Minkštas pasaulis Kaune// Kultūros barai Nr.7, P. 41-44; Nr.10, P.62-66.
28. Tarptautinė paroda, tekstilė (1997).
29. Tekstilinių ir dailininkų gildija. Steigiamoji paroda 2000 – 2001. Kaunas
30. Žmogus šiuolaikinėje filosofijoje. (1984). / Sudarytojai: Ganzelis Bronius, Kuzmickas Bronius, Ozolas Romualdas, Pavilionis Rolandas. Vilnius.
31. [2006 11 05].Prieiga per internetą:< www.biblioteka.lt/.../taikomieji/incirauskienė/>.
32. [2006 10 15].Prieiga per internetą:
<http://ct.svs.lt/lmenas/?leid_id=3064&kas=straipsnis&st_id=7425>.
33. [2006 12 22].Prieiga per internetą:
< <http://www.bite.lt/apie/art/bme/authors/06/jg.htm?BID=%02>>.
- 34.[2006 10 16]. Prieiga per internetą:
<http://ct.svs.lt/lmenas/?leid_id=3064&kas=straipsnis&st_id=7425>

1 PRIEDAS

Kamera sustabdytas laikas.

2. PRIEDAS

Arūno Kulikausko objektai

3. PRIEDAS

1.pav. i.Piekuras

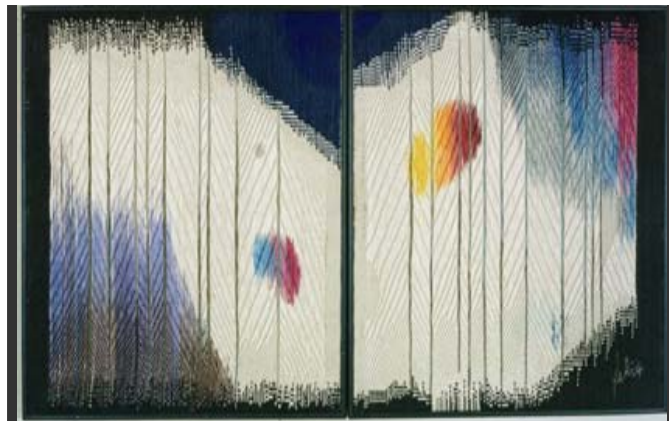

2 pav.Gasiūnas „Come together“

4. PRIEDAS

1 pav.
Sniegas ne sniegas. 65 x 130
Vilna, šilkas, dirbtinis pluoštas.
Autorinė technika.
Feliksas Jakubauskas

2. pav.
Pabraidyk po šalta rasa.
130x205
Vilna, šilkas, dirbtinis pluoštas.
Mišri technika
Feliksas Jakubauskas

5. PRIEDAS

Zinaidos Dargienės 5 dalių kompozicija „Negyvoji jūra“ (2001 m.)

1pav.

Architektūriniai ritmai. 1998 m. 260x260

Zinaida Vogėlienė

2pav.

Dzūkija II. 2000 m. 111x111

Zinaida Vogėlienė

3pav.

Balta žinia I. 1997 m. 111x122

Zinaida Vogėlienė

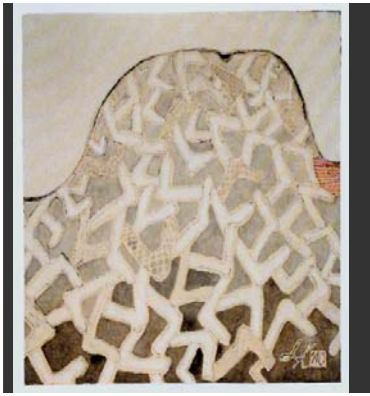
7. PRIEDAS

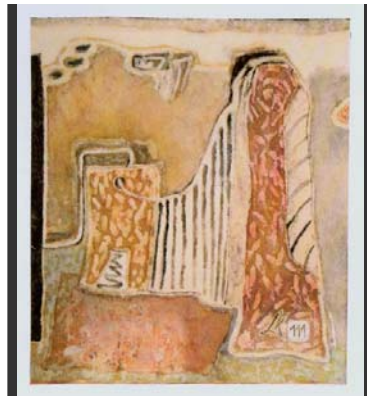
1 pav.

2 pav.

3 pav.

4 pav.

5 pav.

6 pav.

7 pav.

8 pav.

9 pav.

10 pav.

11 pav.

12 pav.

13 pav.

14 pav.

15 pav.

16 pav.

17 pav.

18 pav.

19 pav.

20 pav.

21 pav.

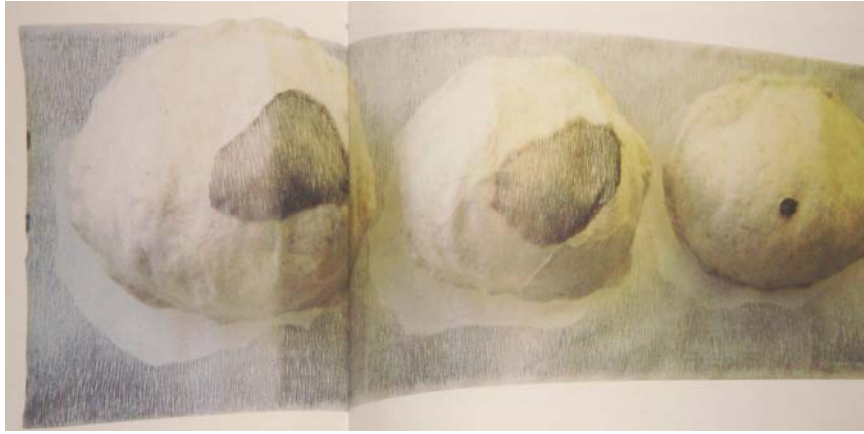
22 pav.

23 pav.

24 pav.

25 pav.

1. „Atėjimas“ (2000). 84x91 vilna, vėlimas, siuvinėjimas. Laimutė Kozloviene
2. „Tapsmas“ (2001). 83x90 vilna, vėlimas, siuvinėjimas. Laimutė Kozloviene
3. Kompozicija 201 iš ciklo „miesto ženklai“ (2002). 122x126 vilna, vėlimas, tapyba. Laimutė Kozloviene
4. Kompozicija 110 iš ciklo „miesto ženklai“ (2002). 122x126 vilna, vėlimas, tapyba. Laimutė Kozloviene
5. Gmtiškos formos II (2002) 20x30 mišri technika. Laimutė Kozloviene
6. Parlaksas (2004) 14x(35x300) Instaliacija. Foto spauda, rankinis audimas. Ainsley Hillard (Didžioji Britanija)
7. Gyvenimas – dedikuota Kathe Kollwitz (2004) 150x190 vilna. Tapiserij. Meng Jie (Kinija)
8. Miegok ramiai (žemės drebėjimo ir cunamio aukų atminimui) (2005) 130x185 linas, medvilnė poliamidas. Staklinis audinys, kaišymas, siuvinėjimas, dažymas. Kristina Karvelytė
9. Mėlynas dangus. (2001) 155x174 linas, vilna, sintetinis pluoštas, mišri technika. Aija Baumanė. (Latvija)
10. Atspindžiai debesyse, vėjas tavo akyse... I, II. (1999) 130x100 medvilnė, sintetika, karoliukai, oda, metalas, mišri technika. Linda Dombrovska (Latvija)
11. Padaryk grimasą ir ją užsidėk. (2005) 180x150x10 varinė viela, medvilnės audinys, veidrodis. Mišri technika. Amayokasim Yamamoto. (Japonija)
12. Detalė. „Pagunda“. (2005) 125x300 audinys, sinteponas, viela. Siuvinimas, siuvinėjimas, kimšimas. Loreta Švaikauskienė (Lietuva)
13. Malonumų sodas. (2003) 130x210 audinys, sinteponas. Siuvinimas. Loreta Šveikauskienė (Lietuva)

14. Laiko pamiršti.(2001) 210x116 kapronas, šibori, dažymas. Juratė Petruškevičienė (Lietuva)
15. Erika Stelmokienė(1998) gobelenas. Kaunas
16. „Naktigonė“ (1995) 150x100 vilna, džiutas. Danutė Naparskienė.
17. „Permaina“ I.II.(1996) 250x250 medis, virvė, džiutas. Dzindra Vilks(Latvija)
18. „Žiema“ (1997) 200x200 vilna, linas, audinys. Liucija Bnaitienė
19. „Upė“ (1996) 180x240 autorinė technika. Aja Baumanė. (Latvija)
20. „Viena naktis kiekvienam iš mūsų bus paskutinė“ (2001) 230x185 vilna, sintetika. Dažymas, tapyba, garinimas.Runa Boger.(Norvegija)
21. „Dėmesys“360 (2005) Video 5 min. Patricija Gilytė(Vokietija)
22. The Stag Track (1994) 135x240 vilna. Gobelenas. Zinta Beimane
23. „Lerva mutantė“(Kas išskris?) (2003) 35x100x60 poliamidas(kapronas) šibori. Giedrė Legaitė – Petniūnienė(Lietuva)
24. „Vienišas“(1998) 350x160 individuali technika, medvilnė, linas. Diana Dimze-Dimme
25. „Kelionė“(2000-2001) 60x200 veltinis, drobė, lino raižinys.Giedrė Valtaitė.(Lietuva)

